

Min arabiske rejse

Den århusianske guldsmed Sidsel Christensen, der sidste år fik overrakt Kunsthåndværkerprisen af 1879 af dronning Margrethe, har været i Syrien for at få inspiration til nyt design.

ERLING VESTER JACOBSEN
erling@jp.dk

Guldsmed Sidsel Christensen sidder i sit værksted i Århus og studerer arabiske-arabiske mønstre – fra skitser og fra de fotos, som hun tog under et netop overstået stipendiatophold på Det Danske Institut i Damaskus, Syriens hovedstad.

De store, geometriske dekorationer i syriske huse og de overskuelige mønstre på køkkenudstyr bliver nu adskilt i deres enkelte bestanddele hjemme på Sidsel Christensens arbejdsbord – og så er det hendes idé, at de igen kan opstå som elementer i smykker. Eller måske som større korpusarbejder i sølv.

»Det er utroligt inspirerende at se de arabiske mønstre og se det arabiske håndværk på stedet,« siger Sidsel Christensen.

»Jeg kunne godt udelukkende arbejde ud fra andres fotos og notater. Men det giver en helt anden fornem-

På værkstedet i Århus arbejder guldsmed Sidsel Christensen nu videre med genstande, skitser og fotos, hun har med hjem fra Syrien. I ruinbyen Palmyra i Syrien fandt Sidsel Christensen eksempler på, at et par tusind år gamle mønstre stadig bruges på nye bygninger og køkkenudstyr i Syrien. Foto: David Bering og privatfoto (nederst til venstre)

melse for emnet at bo midt i det gamle Damaskus på Det Danske Institut, hvor man er omgivet af arabiske dekorationer og møder duftene, når man går udenfor gennem krydderi-suq'en (basaren) for at se kobbersmedene punsle de store fæde og skåle og høre deres hammerslag og for at gå hen og besøge den lokale guldsmed,« siger hun.

»På den måde har man det inde på livet hele tiden. Og ved besøg i oldtidsbyen Palmyra, der ligger i en oase fire timers buskørsel fra Damaskus, kunne jeg se, at grundelementerne i den nutidige arabiske ornamentik kan genfindes i templer, der er et par tusinde år gamle.«

Ornamenternes symbolik

Sidsel Christensen er også fascineret af den matematiske nøjagtighed, der går igen i arabisk ornamentik. Grundelementerne er ganske enkle figurer, der spejlvendes og drejes og på den måde bliver til store, komplicerede mønstre.

Undertiden er der tale om ren dekoration, undertiden er der også en håndfast symbolik bag ornamenterne.

Hos en guldsmed i Damaskus fandt hun et sølvsmykke, der er opbygget af tre helt enkle ovaler lagt oven på

hinanden med en fisk i midt-ten. Det ligner en blomst.

»Brocher eller vedhæng med dette mønster har undertiden også en smykkesten i centrum, men jeg ville have en med fisken i centrum. For guldsmeden, der har lavet smykket, fortalte mig, at fisken i midten symboliserede kristendommen. Den sidder midt i en sekskantet davidstjerne, da der også altid har boet jøder i Syrien. Og så er de seks hjørner forbundet med buer, så det hele ender som en blomst, som også muslimer kan bruge til smykke. Og rent praktisk laves smykket af de tre ovaler, der er flettet sammen. Jeg kan ikke lade være med at blive fascineret af et så enkelt og stilrent mønster, der samtidig rummer så megen symbolik,« fortæller hun.

»Men min tanke er, at de todimensionelle mønstre på en eller anden måde skal gøres tredimensionelle. Og hvis det skal lykkes, skal jeg ind til kernen af mønstret, de helt enkle figurer, et par linjer eller buede streger, der kan vendes og drejes og spejlvendes. Når jeg har grund-

elementerne, skal de danne udgangspunktet for genskabelsen af figurer, der er tredimensionelle.«

Sidsel Christensen har fået inspiration til den matematiske tilgang til mønstre af Carsten Cramon, der er cand. scient. i matematik, men som også beskæftiger sig indgående med matematikkens sanselige og filosofiske sider.

»Det er da sandsynligt, at man ikke umiddelbart vil kunne genkende den arabiske inspiration i det, der bliver mit endelige resultat. For jeg søger det enkle. Men det ligger også i de arabiske mønstres inderste væsen,« siger Sidsel Christensen.

Kobbersmeden i suq'en

Hun fortæller også, at for eksempel kobbersmedene i suq'en i Damaskus arbejder med punsler med meget enkle geometriske mønstre for at lave de ofte meget omfattende dekorationer på messing- og kobberfæde og skåle, som de sælger til lokale kunder.

»Det er de samme elementer, der går igen i brugs- og genstandene fra i dag og i bygningsornamenterne fra oldtiden.«

»Håndværkerne tænker nok ikke altid over, at ikke blot deres håndværk, men også deres dekorationer byg-

BLÅ BOG

Sidsel Brink Christensen

- 1965 født den 14. april.
- 1987 undervist af guldsmed Hanne Behrend i tekstilteknik i metal.
- 1990 The Village Goldsmith, Wellington, New Zealand.
- 1994 udlært guldsmed, New Zealand.
- 1995 guldsmed hos Georg Jensen.
- 2000 guldsmed hos Guldsmed Boye.
- 2004 selvstændig guldsmed i Århus.
- 1998 to rejselegater til studier i maori-tekstilvævning og -fletning i New Zealand
- 2005 produktion af smykker i akryl og gummi.
- 2008 Baks Christensen Fairgold.dk, vielsesringe i fair trade-guld sammen med guldsmed Kirsten Bak.
- 2009 Kunsthåndværkerprisen af 1879, bronzemedalje.
- 2010 rejselegat til studier i arabisk kunsthåndværk.
- www.sidsel.biz

ger på principper, der er flere tusinde år gamle. Men de har ofte også fået håndværket ind næsten med modermælken.»

Sidsel Christensen har stor respekt for den glæde ved håndværket, som hun har mødt i Syrien.

»Børnene er med i arbejdet. Og jeg tror, at man skal

have et lidt mere nuanceret syn på børnearbejde, end mange danskere har. For de børn, der er med hos deres forældre i kobbersmedien efter skole, lærer håndværket fra grunden. De kender materialet til fuldkommenhed, og de har hørt hammerslagene titusindvis af gange. De får simpelthen en håndværksmæssig erfaring, som er enestående.«

Børn skal være børn, men...

Sidsel Christensen mener naturligvis, at børnene også skal have lov til at være børn.

»De skal ikke arbejde hårdt, som man har set det i bl.a. Indien. Og de skal i skole, og de skal lege. Men når de samtidig får mulighed for at lære et håndværk til bunds hos deres far, bliver der bevaret mange færdigheder, som er gået i glemmebogen her i Danmark,« mener hun.

Mens andre kvinder kan blive opstemt af duften af blomster eller parfume, er vellugt for Sidsel Christensen duften af smeltet guld eller sølv og lugten af en lodning.

»Og det er fantastisk at se på, at kobbersmedene i Damaskus arbejder. Jeg stod og så på, at en kobbersmed arbejdede med et messingfæde, der havde en diameter på omkring halvanden meter.

» Det er da sandsynligt, at man ikke umiddelbart vil kunne genkende den arabiske inspiration i det, der bliver mit endelige resultat. For jeg søger det enkle. Men det ligger også i de arabiske mønstres inderste væsen. «

Sidsel Christensen
guldsmed

Han sad på en høj stol, hvor han ikke kunne nå jorden, for at ciselere kanten. Da han var færdig med fadet, skulle han lave et låg. Og det holdt han op i lyset og kiggede på – og gav det et par velplacerede slag. Så satte han låget på fadet, og det passede præcist. Det var stort som et møllehjul. Det var imponerende. Og den fornemmelse for materialet og håndværket, som det kræver at beherske emnerne på den måde, kan man ikke lære på en almindelig læretid. Det hjælper nok at have de nedarvede erfaringer med i bagagen,« mener hun.

